

Stefan Gärtner keek in zijn inleiding terug op de geschiedenis van geseksualiseerd machtsmisbruik en de institutionele omgang daarmee in de Nederlandse kerkprovincie. Vervolgens stelde hij de vraag wat we kunnen leren van dit verleden. Daarbij maakte hij onderscheid tussen leringen van de eerste en de tweede orde. Wat het eerste betreft is er veel veranderd: er is aandacht voor de slachtoffers of beter gezegd de *survivors* van seksueel misbruik, een systeem van preventie en melding en een gedragscode voor pastorale beroepen. Minder besproken zijn leringen van de tweede orde die gaan over noodzakelijke veranderingen in de theologie, de spiritualiteit, de leer of de kerkstructuur. Gärtner heeft dit exemplarisch uitgewerkt voor het jongerenpastoraat en de religieuze educatie. Hij trok de personalistische visie op huwelijk en seksualiteit van het Tweede Vaticaans Concilie en de apostolische exhortatie *Amoris Laetitia* door voor de vorming van kinderen en jongvolwassenen.